

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 234/2020
29.10.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници по тужби тужиоца PHARMANARI ДОО Нови Сад, чији је пуномоћник Петар Јелић, адвокат у ..., против туженог UNIHЕMKOM ДОО Нови Сад у стечају, чији је пуномоћник Наташа Трифуновић, адвокат у ..., ради утврђења потраживања, вредност предмета спора 350.175.806,87 динара, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 3996/18 од 23.12.2019. године, у седници већа одржаној дана 29.10.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужиоца изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 3996/18 од 23.12.2019. године у I ставу изреке.

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 3996/18 од 23.12.2019. године у II ставу изреке, у делу којим је одбијена жалба тужиоца и потврђена пресуда Привредног суда у Новом Саду П 1290/17 од 02.04.2018. године у II ставу изреке, и у III ставу изреке.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Новом Саду П 1290/17 од 02.04.2018. године ставом првим изреке, утврђено је као основано потраживање тужиоца према туженом на име законске затезне камате на главни дуг у износу од 40.382.380,72 динара. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев да се утврди као основано потраживање тужиоца према туженом на име главног дуга у износу од 11.410.440,59 динара, на име законске затезне камате на главни дуг преко досуђеног износа од 40.382.380,72 динара до траженог износа од 44.725.669,04 динара, на име обрачунатих бонитета у износу од 121.387.260,69 динара са законском затезном каматом од дана отварања стечаја 02.12.2013. године па до исплате главног дуга, и на име затезне камате на име бонитета износ од 62.712.996,59 динара. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да исплати тужиоцу износ од 857.337,85 динара на име трошкова парничног поступка, док је ставом четвртим изреке одбијен захтев за накнаду трошкова преко досуђеног.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 3996/18 од 23.12.2019. године у I ставу изреке, преиначена је првостепена пресуда у делу I става изреке и пресуђено тако што је одбијен тужбени захтев да се утврди потраживање тужиоца према туженом на име законске затезне камате на главни дуг у износу од 31.045.939,00 динара. Ставом II изреке, одбијене су као неосноване жалбе тужиоца и туженог, и потврђена првостепена пресуда у ставу II изреке, и делу става I изреке којим је утврђено потраживање тужиоца према туженом на име законске затезне камате на главни дуг у износу од 9.336.442,43 динара. Ставом III изреке, преиначена је одлука о трошковима поступка садржана у III ставу изреке првостепене пресуде и одлучено да свака странка сноси своје трошкове.

Против правноснажне другостепене пресуде у ставу I и III и делу II става изреке којим је одбијена жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у II ставу изреке, ревизију је изјавио тужилац, због погрешне примене материјалног права. Позвао се на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку, у погледу одлуке о трошковима поступка.

Врховни касациони суд је испитао дозвољеност ревизије применом члана 410. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, бр.72/11...18/20) и одлучио да ревизија тужиоца изјављена против одлуке из става I изреке другостепене пресуде није дозвољена.

Одлуком из става I побијане пресуде преиначена је првостепена пресуда у погледу одлуке о камати на износ главног дуга о коме је одлучено правноснажном пресудом, те нема места примени одредбе члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку. Према одредби члана 28. став 1. Закона о парничном поступку ако је за утврђивање стварне надлежности, права на изјављивање ревизије и у другим случајевима прописаним у овом закону меродавна вредност предмета спора, као вредност предмета спора узима се само вредност главног захтева. Одредбом става 2. овог члана закона прописано је да се камата, уговорна казна и остала споредна тражења, као и трошкови поступка не узимају у обзир ако не чине главни захтев. Камата може чинити главни захтев само у ситуацији када је главни дуг плаћен, што у овој парници није случај. У конкретном случају, ревизијом се побија одлука о камати на износ главног дуга о коме је у овом поступку одлучено правноснажном пресудом Привредног суда у Новом Саду П 785/14 од 19.06.2017. године.

Обрачуната законска затезна камата представља споредно потраживање па се према одредби члана 28. Закона о парничном поступку не узима у обзир приликом оцене права на изјављивање ревизије у ситуацији када не чине главни захтев. Из тих разлога ревизија није дозвољена. Зато и преиначење одлуке о камати на износ главног дуга није од утицаја на дозвољеност ревизије.

Из изнетих разлога, ревизија тужиоца је у том делу одбачена као недозвољена на основу члана 413. Закона о парничном поступку.

Против одлуке из става II изреке другостепене пресуде, којом је одбијена жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда, ревизија је дозвољена по одредби члана 485. Закона о парничном поступку.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у границама прописаним одредбом члана 408. Закона о парничном поступку и одлучио да ревизија тужиоца у односу на одлуку у ставу II другостепене пресуде, није основана.

Побијана пресуда није захваћена битном повредом из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности.

Према утврђеним чињеницама, тужилац и тужени су били уговорном односу по основу Уговора о купопродаји бр. .../... од 26.06.2009. године, којим су уговорили међусобно снабдевање лековима и медицинским средствима, козметичким производима, као и осталом робом из свог продајног асортимана. Решењем Привредног суда у Новом Саду Ст 70/2013 од 02.12.2013. године отворен је стечајни поступак над туженим. Тужилац је пријавио потраживање према туженом као стечајном дужнику у укупном износу од 406.873.804,53 динара и то на име главног дуга износ од 240.591.500,15 динара и на име обрачунате законске затезне камате износ од 166.246.304,38 динара, од 26.06.2009. године до дана отварања стечајног поступка, као и камату од дана отварања стечајног поступка па до исплате главног дуга ако се за то стекну услови, по основу Уговора о купопродаји бр. .../... од 26.06.2009. године. Наведено потраживање је оспорено у целости закључком о листи потраживања Привредног суда у Новом Саду Ст 70/2013 од 12.05.2014. године.

Нижестепени судови су одбили тужбени захтев да се утврди као основано потраживање тужиоца према туженом на име главног дуга у износу од 11.410.440,59 динара по основу јемства по Уговора о дугорочном кредиту бр./... и/... од 19.05.2011. године, и обрачунате законске затезне камате на наведени у износу од 4.343.287,61 динара. Према налажењу суда наведено потраживање није пријављено у стечајном поступку, нити наведено потраживање има било какву везу са уговором о купопродаји који је правни основ потраживања које је тужилац пријавио у стечајном поступку који је отворен над туженим, из ког разлога не може бити предмет утврђења у овој парници.

У ревизији тужилац истиче супротно, да је потраживање за 11.410.440,59 динара обухваћено пријавом потраживања тужиоца од 16.01.2014. године у стечајном поступку над туженим, у износу главног дуга, како су тужилац и тужени усагласили салда са стањем на дан 31.12.2011. године и потписали документ Усаглашавање салда-независна конформација, дел. бр. ... од 30.12.2012. године. Тај износ је тужилац платио у име туженог повериоцу UNICREDIT BANK SRBIJA a.d. Београд, из Уговора о дугорочном кредиту/... и/... . Међутим, такав навод у суштини се тиче утврђеног чињеничног стања о садржини пријаве потраживања, којим је утврђено да је пријављено потраживање по основу Уговора о купопродаји бр. .../... од 26.06.2009., и о садржини закључка о листи потраживања, да је оспорено потраживање по основу тог Уговора, и последично услова за расправљање у парници о тужбеном захтеву из основа по коме тужиоцу није оспорено потраживање, и у том смислу навод се тиче повреде одредаба парничног поступка пред првостепеним судом, што нису разлози за ревизију у смислу члана 407. Закона о парничном поступку. Правилан је закључак нижестепених суда да је неоснован тужбени захтев у износу од 11.410.440,59 динара, по основу јемства по Уговору о дугорочном кредиту бр./... и/..., као и обрачунате камате на тај износ, које потраживање није било предмет пријаве потраживања у поступку стечаја.

Тужбени захтев је одбијен и у делу којим је тужилац тражио да се утврди да је основано потраживање према туженом на име обрачунатих бонитета у износу од 121.387.260,69 динара са законском затезном каматом од дана отварања стечајног поступка 02.12.2013. године па до исплате главног дуга, и на име затезне камате у износу од 62.712.996,59 динара, и то са разлога што тужилац није доказао да је тужени одобрио бонитет.

Тужилац је у ревизији оспорио примену материјалног права. Истакао је да су предмет тужбеног захтева бонитети из члана 6. Уговора о купопродаји од 26.06.2009. године, који судови нису применили, већ су погрешно применили члан 7. наведеног уговора. Тврди да није тражио бонификацију из члана 7. уговора, него из члана 6. уговора, те да се ради о додатним бонитетима везано за количину прометоване робе на месечном нивоу.

Наводи ревизије нису основани.

Према члану 148. став 1. Закона о облигационим односима уговор ствара парави и обавезе за уговорне стране.

Суштина навода ревизије јесте да су тужилац и тужени периодично обрачунавали припадајуће бонитете, на основу којих су издавали књижна писма, тако што су износе бонитета обрачунавали зависно од врсте робе, износа и произвођача прометованих производа. Бонитети су обрачунати и прослеђени е-mail поруком од стране туженог тужиоцу, у којој потврђује проценте и износе неодобреног бонитета. Тужени је остао у обавези да изда књижно писмо на основу обрачуна који је сачинио за прометовану робу у периоду од 01.01.-31.05.2010. године за износ од 68.426.878,07 динара и за период од 01.09.-30.11.2010. године за износ од 50.753.341,51 динар. Даље наводи да тужени није фактички тужиоцу на име бонитета одобрио износ од 121.387.260,69 динара, по основу месечног прометовања робе, али је исте обрачунао и износ бонитета доставио тужиоцу на контролу, тако да је неодобравање бонитета формалне природе, из разлога посебних околности које су се догодиле код туженог.

Међутим, како је утврђено, чланом 7. Уговора о купопродаји од 26.06.2009. године парничне странке су уговориле да у циљу добре пословне сарадње продавац може одобрити купцу одређени износ бонификације, који може реализовати кроз књижно одобрење, куповину одређене опреме или спонзорство. Утврђено је од првостепеног суда на основу изведеног вештачења, што је другостепени суд прихватио, да обрачунати бонуси нису одобрени од стране туженог, односно за исте није издато књижно задужење, нити су прокњижени у пословним књигама странка. Код чињенице да предметни бонитети нису одобрени од стране туженог, односно за исте није издато књижно задужење, нити су прокњижени у пословним књигама странака, следи да тужилац није стекао право на наведени износ.

Сагласно изнетом, насупрот наводима ревидента, правилно су нижестепени судови применили члан 7. уговора од 26.06.2009. године када су одбили тужбени захтев за утврђење потраживања на име обрачунатих бонитета у износу од 121.387.260,69 динара са законском затезном каматом од дана отварања стечајног поступка 02.12.2013. године па до исплате главног дуга и на име затезне камате у

износу од 62.712.996,59 динара, имајући у виду да обрачунати бонитети нису одобрени од стране туженог у складу са наведеним чланом уговора.

Тужилац није пружио доказе у прилог својих навода да се ради о додатним бонитетима на месечном нивоу из члана 6. Уговора. Шта више, према стању у списима предмета члан 6. Уговора не уређује право на бонитете, те не стоје наводи о погрешној примени уговора као материјалног права за облигационе односе странака.

Правилно је одлучио другостепени суд када је одлучио да сразмерно успеху у спору свака странка сноси своје трошкове поступка у смислу члана 153. став 2. Закона о парничном поступку.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је одбио ревизију тужиоца као неосновану и одлучио као у изреци ове пресуде, у другом ставу, на основу члана 414. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић